

I. Een van de dingen dat ik erg jammer vind is dat door de jaren heen veel woorden hun oorspronkelijke betekenis kwijt zijn geraakt. Een zo'n woord is 'vriend'.

A. Tegenwoordig, als je iets aan het doen bent en wanneer zelfs een wildvreemde datgene niet bevalt, dan zeggen ze tegen jou: 'Luister, vriend daar moet je toch echt mee ophouden!'

B. Wat vooral ook in onze tijd een ding is, is het idee van een Facebook 'vriend'. Ik heb door de jaren heen iets van 1.100 Facebook 'vrienden' gekregen.

i. In beide gevallen heeft het woord 'vriend' een hele andere betekenis dan wat er oorspronkelijk mee bedoeld werd.

ii. En door dit soort kaping van woorden of verbastering van woorden, raken wij helaas de zuivere betekenis van woorden kwijt. En zo is iedereen bij wijze van spreken je 'vriend'.

II. Vanmorgen gaan we in de Spreuken kijken naar wat de Bijbel ons te zeggen heeft over echte vriendschap, vriendschap in de meest zuivere zin, vriendschap zoals God het bedoeld heeft.

A. Dit is voor jou en voor mij van geestelijk levensbelang, want de Spreuken leren ons dat zonder echte vriendschappen, of door foute vriendschappen aan te gaan, wij geestelijk zullen afsterven; en als je geestelijk afsterft, dan sterft de rest van jou wezen en de rest van jouw leven ook af.

i. De wijsheid in Spreuken leert ons dat als wij wijs willen leven, dan moeten wij goede, echte vrienden kiezen, deze vriendschappen opbouwen en deze vriendschappen onderhouden en behouden.

III. We gaan naar vier punten kijken:

A. De uniekheid van echte vriendschap

B. De ontdekking van een echte vriend

C. Het smeden en het opbouwen van echte vriendschap

D. Hoe jij de kracht kan krijgen om dit te doen

Spreuken 18:24b – "maar soms is er een echte vriend die meer toegewijd is dan een broer."

I. Hier geeft de Bijbel aan dat een echte vriend meer aan jou is toegewijd dan je eigen broer of zus. Oftewel, dat een echte vriend voor jou in veel opzichten beter is dan je eigen broer of zus.

A. Het bijzondere aan deze zin is dat dit geschreven werd in een tijd en vanuit een cultuur dat veel meer waarde hechte aan gezin en aan familiebanden dan dat wij anno 2019 hier in het Westen doen. Hierom is dit vers dan ook zo gewichtig, zo krachtig!

De reden dat Spreuken 18:24 dit zegt is om wat er in **Spreuken 17:17** staat: “**Een vriend heeft te allen tijde lief, en een broeder wordt in benauwdheid geboren.**”

B. Je bloedeigen broers en zussen, je familieleden zullen er over het algemeen tijdens moeilijke momenten in je leven er gewoon voor je zijn; alleen al om het simpele feit dat ze familie zijn.

i. Ze mogen je misschien niet, jullie zouden niet samen op vakantie willen gaan of misschien zelfs niet eens op de koffie, maar wanneer er bijvoorbeeld een sterfgeval is in je familie of in je gezin, wanneer benauwdheid komt, dan zal een broer of zus er voor je zijn.

C. Maar een echte vriend of vriendin is anders. Een echte vriend kiest er bewust voor om jouw vriend te zijn; hij kiest bewust voor jou.

i. In Spreuken 18:24 staat dat een echte vriend meer toegewijd is dan een broer. Het toegewijd zijn spreekt in de Hebreeuwse taal van het kleven aan iets of iemand, wat letterlijk een commitment betekent, een commitment vanuit een hartstochtelijke liefde voor een ander.

ii. En dit is wat vooral de Spreuken ons leert over vriendschap. Een echte vriend is in veel opzichten beter dan een broer of zus vanwege deze bewuste toewijding.
Vriendschap is unicum.

iii. Vriendschap voorziet een mens van unieke elementen die alleen door een echte vriend gegeven kan worden. Familieleden kunnen deze unieke elementen niet geven, burens kunnen dit niet geven, collega's niet, zelfs een romantische relatie niet.

iv. Dit moeten we echt voor ogen houden, want in onze individualistische maatschappij wordt dit soort vriendschap aan de kant geschoven.

a. Denk even aan de televisieprogramma's, films en tijdschriften. Wat zie je bijv. op de voorpagina's van de roddelbladen? Zie je dat die en die hun vriendschap vieren? Nee, je ziet dat die en die met elkaar het bed in duiken.

- b.** Of, denk even aan alle liedjes die over echte vriendschap gaan versus alle liedjes die over de romantiek of seks gaan.
- c.** Of, denk aan de driedelige film serie The Lord of the Rings (In de Ban van de Ring).
 - 1.** Tolkien, de schrijver van de boeken had puur vriendschap voor ogen toen hij de boeken schreef. Alle romantische gebeurtenissen in het verhaal komen voor in de aanhangsels.
 - 2.** Maar Hollywood moest bij de verfilming van de boeken per se de romantiek op de voorgrond zetten omdat vriendschap niet verkoopt en romantiek wel. Vandaar dat door de film heen de spanning tussen Arwen en Aragorn duidelijk aanwezig is.

D. Echte vriendschap, vriendschap op Bijbels niveau, vriendschap in Christus is altijd het ondergeschoven kindje.

i. Ondanks dat wij in onze drukke maatschappij door school en werk en nog zo veel andere dingen worden opgeslokt, zal de erotische liefde, zal familieliefde en burenliefde zich gewoon nog bij ons opgedrongen worden omdat wij dit simpelweg niet ontkomen.

a. Als je gehuwd bent dan moet je tijd en energie in je huwelijk steken, je moet goed omgaan met je burens, je moet je professioneel netwerk onderhouden, je moet je romantische verplichtingen nakomen. Je ontkomt deze vormen van liefde gewoon niet.

ii. Maar de vriendschap-liefde dringt zich niet bij je op, het is optioneel. Wij hoeven er niet per se mee te maken te krijgen want er moet bewust voor gekozen worden. En omdat echte vriendschap-liefde juist heel veel van de mens vereist, omdat het zo veel moeite kost, omdat men er doelbewust moet voor gaan, kiezen te veel van Gods kinderen niet om dit soort vriendschap na te jagen. Daarom is dit niveau van vriendschap uniek.

a. Spreuken leert ons dat dwazen geestelijk omkomen omdat zij òf geen echte vrienden hebben òf omdat zij voor foute vrienden kiezen. **Maar, hoe vind je een echte vriend?**

II. Het tweede punt is hoe wij een echte vriend kunnen gaan ontdekken.

Spreuken 18:24 – “Een man die vrienden heeft, kan het slecht vergaan, maar soms is er een echte vriend die meer toegewijd is dan een broer.”

A. Het gaat in dit vers niet om dezelfde soort vrienden. In het eerste gedeelte gaat het om een man die veel kennissen of metgezellen of maatjes heeft. Dit zijn zogenaamde vrienden die hem zomaar kunnen belazeren en daar zijn er zat van.

B. Maar de echte vriend is zeldzaam. Je kunt jezelf gezegend achten als je slechts één zo’n vriend hebt.

Spreuken 27:9 – “Olie en reukwerk verblijden het hart, zo is **de genegenheid van iemands vriend**, vanwege de hartelijke raad.”

i. De genegenheid van iemands vriend spreekt van iets dat zoet is. De schrijver gebruikt hier het Hebreeuws woord dat in de Bijbel altijd met de zoetheid van honing te maken heeft.

ii. Hij zegt hier dus dat echte vriendschap heerlijk zoet is als honing. Alleen deze zoetheid is in staat om iemand te verzadigen die naar zoiets zoets hunkert.

a. Wat opvallend is, is dat wanneer dit geschreven werd, het maken van zoet eten nog niet bestond. Vandaag de dag kunnen we dingen zo zoet maken als we maar willen.

b. Maar suiker bestond toen nog niet. Men moest dus zoet eten gaan ontdekken door bijvoorbeeld verschillende soorten vruchten te eten enz.

C. Dit wijst ons op het feit dat echte vriendschap ontdekt moet worden.

i. Een gemeenschappelijk fundament, een gemeenschappelijk verwantschap, een gemeenschappelijke liefde voor iets, een gemeenschappelijke visie kunnen niet in het leven geroepen worden, ze moeten ontdekt worden.

ii. “*Een typische uiting van een dergelijke ontdekking luidt als volgt: ‘hè, jij ook, ik dacht dat ik de enige was?’*” C.S. Lewis

a. Hiermee zegt Lewis dat zo’n uiting het begin van een echte vriendschap zou kunnen zijn, want het gaat om iets gemeenschappelijk.

- b.** Waar een romantische relatie vooral om de relatie zelf gaat, gaat een echte vriendschap over wat men gemeen heeft.
- c.** Vriendschap ontstaat dus niet door aan iemand te vragen of hij/zij jouw vriend wil zijn, maar door de ontdekking dat je iets gemeen hebt; iets waar je je hele leven voor in zou willen zetten.
- d.** Lewis zegt ook dat iemand die niets heeft, ook niets met een ander gemeen kan hebben. En iemand die nergens naartoe gaat, zal ook geen reisgenoot bij zich hebben. Daarom moet het ontdekt gaan worden.
- e.** Maar, het moet niet alleen ontdekt worden, het moet ook gesmeed worden. Het fundament alleen is niet voldoende, er moet aan gewerkt worden, het moet opgebouwd, onderhouden en behouden worden. Wat dan ook het derde punt is.

III. Spreuken leert ons dat wij ons aan vier dingen moeten houden om echte vriendschappen te onderhouden. 1) standvastigheid, 2) zorgvuldigheid, 3) openheid, en 4) raad geven.

A. Spreuken 17:17a – “Een vriend heeft te allen tijde lief.”

- i.** Dit betekent simpelweg dat een echte vriend liefheeft onder alle omstandigheden en in elke situatie. In goede-en slechte tijden, tijdens hoogtepunten en in diepe dalen, en ook in het alledaagse en in de routine van het leven.
- ii.** Dit betekent dat een echte vriend te allen tijde beschikbaar is. Dit is waar de tweede helft van **Spreuken 18:24** over gaat: “soms is er een echte vriend die meer toegewijd is dan een broer.”
- iii.** Een echte vriend zal altijd voor je klaar staan, vooral als je dreigt de afgrond in te gaan of als je grove fouten wil gaan maken omdat je in je vlees bent. Een echte vriend zal er voor je zijn al kost het hem of haar heel veel. Een echte vriend is standvastig om hij/zij jouw belang voor ogen heeft.

B. Maar een echte vriend moet niet alleen standvastig zijn, **hij moet ook zorgvuldig zijn.**

Spreuken 27:14 – “Wie zijn vriend 's morgens vroeg met luide stem zegent, wordt het als een vervloeking aangerekend.”

Waarom zou zo iets gebeuren, of waarom zou volgens Spreuken 26:19 iemand zijn naaste bedriegen en vervolgens zeggen dat het voor de grap was?

i. Een persoon die dit doet is emotioneel niet verbonden met zijn vriend of met zijn naaste. Deze persoon is totaal niet bewust van de innerlijke werking van z'n vriend; wat hem zint of wat hem ergert of krenkt.

a. Zo'n persoon weet dus niet dat zijn naaste zo'n grap totaal niet grappig vindt, en hij weet totaal niet of zijn vriend een ochtendpersoon is, of dat hij 's ochtends moeite heeft met harde geluiden, enz. Hij houdt totaal geen rekening met z'n vriend.

Spreuken 25:20 – "Wie liederen zingt bij een treurig hart, is als wie kleren uittrekt op een koude dag en zure wijn doet op loog."

i. Hier gaat het om het zingen van vrolijke liederen terwijl je vriend bedroefd is. M.a.w. deze egoïstische persoon kan gewoon dolblij zijn terwijl zijn vriend diep in de put zit.

ii. Zo'n persoon is zich totaal niet bewust van de emotionele staat en behoeften van z'n vriend.

a. Maar een echte vriend is fijngevoelig voor de geestelijke en emotionele toestand van zijn vriend. Een echte vriend is blij wanneer zijn vriend blij is en is bedroefd wanneer zijn vriend bedroefd is. Een echt vriend leeft met z'n vriend mee.

b. Een echte vriend is ook open en eerlijk naar zijn vriend toe.

C. Spreuken 27:5-6 – "⁵Openlijke bestraffing is beter dan verborgen liefde. ⁶Wonden door iemand die liefheeft, zijn tekenen van trouw, maar overvloedig zijn de kussen van een hater."

i. Openlijke bestraffing en wonden door iemand die liefheeft spreekt van woorden die je vriend nodig heeft, maar die zeer pijnlijk zijn om aan te horen.

ii. Maar als je bang bent om de nodige woorden tegen je vriend in liefde te zeggen, dan ben je volgens vers 5 geen echte vriend.

a. Want de verborgen liefde in vers 5 spreekt van iemand die zogenaamd te veel van zijn vriend houdt om de waarheid tegen hem te zeggen omdat hij weet dat het hem pijn zal doen.

b. In Hebreeuwse poëzie wordt de verborgen liefde in vers 5 vergeleken met de overvloedige kussen van een hater. Het is hetzelfde als toen Judas Jezus verraadde met een kus.

c. M.a.w. als je zegt dat je je vriend niet de waarheid kan vertellen omdat je te veel van hem houdt, dan ben je geen echte vriend, maar een hater. Je houdt eigenlijk te veel van jezelf want jij wil de confrontatie en het moeilijk gesprek en het risico niet aan.

Spreuken 29:5 – “Een man die zijn naaste vleit, spreidt een net voor diens voetstappen.”

1. Als je de waarheid weerhoudt en het niet aan je vriend verteld dan ben je geen echte vriend, want dan laat je je vriend in de waan dat wie hij is en waar hij mee bezig is, gewoon goed is.

2. Hij zal nooit een waar beeld van zichzelf krijgen als er alleen maar mensen zijn die hem van de waarheid willen sparen en dus alleen maar mooie, vleiende dingen tegen hem zeggen.

3. En het gevolg daarvan is dat die persoon zijn leven inricht en beslissingen neemt op basis van wie hij denkt te zijn i.p.v. wie hij daadwerkelijk is. En dit zal ertoe leiden dat hij de ene na de andere foute beslissing in zijn leven zal blijven maken.

4. Alleen wanneer iemand de waarheid te horen krijgt kan hij/zij er iets mee. Alleen dan kan die persoon er mee naar God toe, alleen dan kan die persoon zich ervan bekeren.

iii. Zie je nu waarom het zo moeilijk is om een echte vriend te zijn? Je moet open en eerlijk zijn, én je moet zorgvuldig zijn in je openheid en eerlijkheid.

a. Als je alleen maar zorgvuldig bent dan zal je waarschijnlijk niet de waarheid willen vertellen omdat het de ander pijn gaat doen.

b. Maar als je alleen maar eerlijk wil zijn zonder zorgvuldig te zijn dan zal je hoogstwaarschijnlijk de ander afstoten, want **‘jij gaat hem even de waarheid vertellen’**.

1. Dus, om beiden te zijn en doen, zorgvuldig en eerlijk, zal het je pijn doen. Echte vriendschap is van tijd tot tijd nou eenmaal zeer pijnlijk.

2. En hoe pijnlijk het ook kan zijn, **een echte vriend moet ook goede, goddelijke raad geven.**

D. Spreuken 27:9 – “Olie en reukwerk verblijden het hart, zo is de genegenheid van iemands vriend, **vanwege de hartelijke raad.**”

i. Omdat wij als mensen blinde vlekken hebben is het noodzakelijk dat wij goede, Bijbelse raad geven en ontvangen. Als wij dat niet doen, dan blijven wij en de mensen om ons heen onveranderd.

ii. God houdt te veel van ons om ons slechts te redden en ons vervolgens te laten blijven zoals we zijn. Hij wil ons vanaf het moment van wedergeboorte ook heiligen, d.w.z. dat God ons wil veranderen naar het beeld van Jezus Christus. En God doet dit werk veelal d.m.v. echte vriendschappen.

iii. Spreuken 27:17 – “Zoals men ijzer met ijzer scherpt, zo scherpt de ene mens de ander.” (NBG51)

a. Dit is wat echte vrienden voor elkaar doen. Echte vrienden houden elkaar scherp. Echte vrienden worden aan elkaar geschaafd.

IV. Nu kan ik me voorstellen dat als je goed nadenkt over het profiel van een echte vriend, dat er minstens twee reacties in je opkomen.

A. De eerste is het verlangen naar zo’n vriend, want laten we eerlijk zijn, wij hebben niet genoeg vrienden van dit kaliber. Onze harten hebben hier behoefte aan, God heeft ons zo gemaakt, vandaar dat wij ernaar verlangen.

B. Het tweede is dat de moed in onze schoenen zakt omdat we beseffen dat wij nooit zo’n vriend voor een ander kunnen zijn. En misschien beseffen wij dat wij eigenlijk geen echte vrienden hebben omdat wij zelf geen echte vrienden kunnen of willen zijn.

i. En omdat wij zelf niet goed zijn in het geven van dit soort vriendschap, krijgen wij dit soort vriendschap ook niet.

ii. Dus, waar kunnen wij de kracht vandaan halen om een echte vriend te kunnen zijn zodat wij ook een echte vriend kunnen krijgen? Laten we kijken naar Johannes 15.

Johannes 15:15 – “Ik noem u niet meer slaven, want de slaaf weet niet, wat zijn heer doet; maar u heb Ik vrienden genoemd, omdat Ik alles, wat Ik van mijn Vader gehoord heb, u heb bekend gemaakt.”

I. Jezus verteld in Zijn afscheidsspeech (Joh. 14-16) alles wat er met Hem gaat gebeuren en alles wat er komen gaat. En Hij noemt Zijn discipelen vanaf dit moment Zijn vrienden. En de basis van die vriendschap is omdat Jezus Zichzelf blootgeeft, Hij stelt Zich kwetsbaar op, Hij deelt Zijn hart met Zijn discipelen, Hij geeft hen toegang tot wat er in het diepst van Zijn hart leeft. Dit doet alleen een echte vriend.

A. Hierin geeft Jezus ons inzicht tot hoe God het met de mens bedoeld heeft. In vers 13 zegt Jezus dat niemand een grotere liefde heeft dan wanneer iemand zijn leven inzet voor zijn vrienden. Dit is precies wat Jezus voor Zijn discipelen én voor ons heeft gedaan.

B. In Genesis 3 zien wij dat God in de Hof van Eden met Adam en Eva wandelde. Het wandelen met iemand spreekt van een echte vriendschap. God was een echte vriend voor Adam en Eva. En hier in Johannes 15 zien wij dat Jezus, die God is, een vriend van Zijn discipelen is.

C. De mens is geschapen om in vriendschap met God te leven én in vriendschap met elkaar. Maar dit soort vriendschap is nu alleen mogelijk als je in Christus bent, als je wedergeboren bent.

D. Jezus is de volmaakte vriend. Jezus is meer toegewijd aan jou dan een broer. Jezus kiest bewust voor jou. Jezus is volkomen in staat en is bereidwillig om aan jouw vriendschap met Hem te werken. En, Jezus is in staat om jou de kracht te geven om ook een echte vriend te worden, te zijn; Zijn vriend en ook een vriend voor anderen.

Johannes 15:13 – “Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden.”

I. Jezus is hierin ons ultieme voorbeeld. Hij heeft dit voor ons gedaan door Zijn leven letterlijk voor ons neer te leggen. En Jezus wil dat wij, mits wij Zijn vriend zijn, dit niveau van vriendschap aangaan met een ander die Zijn vriend is.

II. Wij hebben het gehad over het ontdekken van een echte vriend en dat het vooral begint met het ontdekken van iets gemeenschappelijk, iets waar je je leven voor in wil zetten, iets waar je voor wakker gemaakt wil worden.

A. Als jij een echte vriend van Jezus bent, en als je door met mensen te gaan praten gaat ontdekken dat je Jezus gemeen hebt, dat je dezelfde hartstocht hebt voor gehoorzaamheid aan het Woord van God, een passie hebt voor heilig te willen leven, dan zou dat een heel goed teken kunnen zijn dat die persoon een echte vriend van je kan worden en jij voor hem/haar.

i. Jij hebt minstens één echte vriend nodig, en er is minstens een persoon die jouw echte vriendschap keihard nodig heeft.

a. Het is door de vriendschap met Jezus dat jij zo'n vriend voor een ander kan zijn.

Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden. Johannes 15:13